І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 105. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 4-го ЧЕРВНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 4, 1958 No. 105. VOL. LXV.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ МОЛОДЬ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Еммітсбург, Мериленд. — 2-го червня президент Айзенгавер виголосив промову на закінчення шкільного року в каледжі Мавнт Ст. Мері і в ній закликав американську молодь до боротьби за поліпшення становища в цій країні, а також до активної участи в світовому змаганні між комунізмом і урядами вільних держав. Президент сказав, що тепер є „багато фронтів", і тому треба зважитися вести численні хрестоносні походи. В цій країні треба розв'язати расову проблему, зредукувати число злочинів нелітніх та зліквідувати в великих містах ті дільниці, де мешкальні доми не відповідають гігієні. Але найважливіший хрестоносний похід, який мусимо вести — це довголітня боротьба проти світового комунізму. „Це є, казав Президент, боротьба між атеїстичним комунізмом і кожним вільним урядом, який керує релігійною державою". Промовець закликав 120 католицьких випускників цього каледжу до того, щоб „думали про масове пробудження народів у цілому світі". Тут Президент мав на думці новостворені держави, які давніше не могли розвиватися в жадній ділянці. Президент Айзенгавер прибув до Еммітсбурґу разом із панею Айзенгавер по дорозі зі своєї фарми в Геттисбурґу, Па., до Вашинґтону. Найбільше признання в промові Президента викликало те місце, де він хвалив випускника Чарлза Е. Гаджеса за його прощальну промову. Президент назвав цю промову „найкращою", яку він досі чув. Гаджес сказав, що теперішній молоді закидає старше покоління багато дечого. „Нас осуджують, знаходять в нас різні недостачі, аналізують і заявляють, що ми не повновартісні. Але я гадаю, що нас недоцінюють", — казав Гаджес. Каледж Мавнт Ст. Мері надав президентові Айзенгаверові почесний докторат прав з приводу 150-роковин свого існування. Президент підкреслював важність того факту, що традиції на релігію зорієнтованих каледжів продовжуються. На думку Айзенгавера є дві речі, за які варто вести хрестоносний похід: „Справедливість вдома і закордоном та мир у світі для нас всіх".

Палата Репрезентантів апробувала проєкт створення окремої цивільної аґенції для справ міжпланетних просторів

Вашинґтон. — В понеділок, дня 2 червня ц. р. Палата Репрезентантів затвердила законопроєкт про створення окремої аґенції для ведення і координації всіх праць, зв'язаних із дослідами міжпланетних просторів. Законопроєкт, який має бути ще апробований Сенатом, передбачає створення цивільної Крайової Адміністрації для справ аеронавтики і міжпланетних просторів, яка була б відповідальною за плянування і здійснювання всіх плянів і проєктів в цій ділянці. Прийнятий Палатою Репрезентантів законопроєкт основується на пропозиції през. Айзенгавера, переданій Конґресові дня 2 квітня ц. р., створити аґенцію для міжпланетних просторів на базі Крайової Дорадчої Комісії для справ аеронавтики, в якій вирішний голос мають військові чинники. Згідно із проєктом Палати Репрезентантів запропонована Аґенція для аеронавтики і міжпланетних дослідів має працювати під цивільним керівництвом, кооперуючи тільки в мілітарних справах із департаментом оборони. Це вирішення суперечить інтенціям уряду, який хотів зберегти за департаментом оборони відповідальність за міжпланетні досліди, ведені для мілітарних цілей.

„Експлорер III" має скінчити своє кружляння при кінці цього місяця

Кембрідж, Массачусетс. — Представник Смитсонської Астрофізичної Обсерваторії передбачає, що третій американський штучний місяць, так званий „Експлорер III" має закінчити своє кружляння при кінці цього місяця. Він вилетів в орбіту Землі 26-го березня ц. р. Два інші американські штучні місяці „Експлорер I" і „Ванґард I" мають кружляти ще багато років довкола Землі, можливо, що навіть і 100 років, — згідно з передбаченням цього науковця зі Смитсонської Обсерваторії. Два совєтські сателіти „Спутнік I" і „Спутнік II" вже знищилися, коли влетіли в атмосферу Землі, а висланий СССР „Спутнік III" має знищитися в грудні цього року, або в січні 1959 р.

В АМЕРИЦІ

● **Уряд публічного здоров'я** повідомляє, що і в березні цього року були зменшені числа шлюбів і народжень. Число шлюбів зменшилося на 9.1 відсотка в порівнянні з березнем 1957 і становить 6.1 на тисячу населення. Число шлюбів зменшується від вересня 1957. Число народжень в березні цього року зменшилося на 1.1 відсотка в порівнянні з 1957 роком і становило 345,000 (349,000). Число народжень зменшується внаслідок господарської знижки, а число вінчань тому, що тепер вінчаються ті річники, які в меншому числі народжувалися під час великої депресії в 30-их роках.

● **73 арґентинські кадети фльоти й морської піхоти** прибули до Ню Йорку з офіційною візитою, яка триває 8 днів. Вони відбувають вишкільну подорож по світі і вернуться до Арґентини аж 15-го грудня. Коли їх корабель „Вагія Тетіс" в'їздив до порту, то відбулося взаємне вітання між ним і армійською командою на Губернаторськім острові при допомозі 21-го пострілу з гармат.

● **Шеф морських операцій** адмірал Арлі А. Бирк промовляв на закінченні шкільного року в морській академії в Аннаполісі, Мериленд, і заявив, що в теперішніх змаганнях керованими ракетами потреба не тільки зброї, але і „моральної сили нашого народу", його етичної вартости, опертій на вірі в Бога.

● **Три духовні особи і один конґресмен** дискутували над тим, чи католик міг би бути льояльним президентом ЗДА. Єпископальний священик о. Френсіс Сейр із Вашинґтону і конґресмен Юджін МекКарті з Міннесоти заявили, що католицька релігія не мусить бути перешкодою для льояльности американського президента, але президент Принстонського Теологічного Семінара Джан А. Мекей і протестант Ґленн А. Аркер твердили, що католик не міг би бути льояльним президентом ЗДА.

● **Президент** Американського Транспортового Товариства Джессі Л. Гаф заявив на конференції в готелі „Ню Йоркер", що незабаром треба буде збільшити ціни за їзду підземкою і автобусами в Ню Йорку, бо кошти утримування цього транспорту збільшилися. Ню Йорк є єдиним більшим містом (понад 850.000 мешканців), де їзда підземкою й автобусами коштує тільки 15 центів.

● **В новій скарзі адвоката 10-річного сина Джанні Стомпанато**, який домагається 750.000 долярів відшкодування за вбивство свого батька донькою кінової зірки Ляни Тирнер — Черилею Крейн, натякається на те, що не є відоме, хто в дійсності вбив любовника Ляни: вона сама чи її 14-річна донька Черил.

ДЛЯ ДОБРА У.Н.СОЮЗУ ТА УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ...

РЕЗОЛЮЦІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЇ, СХВАЛЕНІ 24-ОЮ КОНВЕНЦІЄЮ УНСОЮЗУ В КЛІВЛЕНДІ

21-та Конвенція УНСоюзу, що відбулася в тижні від 26 до 31-го травня в Клівленді, Огайо, крім ряду поправок, змін і доповнень до статуту та привітів і резолюцій в загальних справах, схвалила ще такі резолюції і рекомендації для добра УНСоюзу та української спільноти в Америці і Канаді:

Приміщення Головної Канцелярії і Видавництва

Тому, що теперішнє приміщення Головної Канцелярії УНСоюзу та Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи" при 81-83 Ґренд Стріт в Джерзі Сиги, Ню Джерзі, є рішучо замале і вже не відповідає ані потребам, ані престижеві УНСоюзу, 24-та Конвенція одноодушно рішає:

Доручити Головному Екзекутивному Комітетові поробити всі потрібні заходи для купна, будови чи перебудови такого приміщення для Головної Канцелярії УНС і його Видавництва, включно з перенесенням їх до іншого міста або і стейту, яке найбільше відповідало б потребам та найкраще служило інтересам УНСоюзу. (У цій справі схвалено ще дві альтернативні резолюції).

Координаційний Центр для Канади.

Тому, що кількість членства УНСоюзу в Канаді з кожним роком збільшується, і

Тому, що Канада дає ще великі можливості дальшого розвитку і росту УНСоюзу, якщо ці можливості будуть відповідно використані, 24-та Конвенція рішає:

Рекомендувати Головному Екзекутивному Комітетові УНСоюзу, щоб він розглянув можливості створення в одному з міст Канади відповідного Координаційного Осередку для організаційної праці УНСоюзу на канадійському терені.

Головний Уряд УНСоюзу

Тому, що теперішній стан і потреби дальшого росту і розвиту УНСоюзу можуть вимагати від Головного Уряду УНСоюзу і зокрема від його Головного Екзекутивного Комітету, додаткових зусиль і додаткової відповідальности, і

Тому, що модерні часи та модерне ведення таких підприємств і діяльности, як їх веде УНСоюз, вимагають кваліфікованих спеціялістів, 24-та Конвенція УНСоюзу

Уповажнює Головний Уряд скористати із своїх статутових прав та в потребі вибрати чи найменувати такого чи таких додаткових членів Головного Уряду та надати йому чи їм такі обов'язки і права, які відповідали б модерним вимогам і найкращим інтересам Українського Народного Союзу.

Офіціяльний орган „Свобода" і Видавництва

Тому, що офіціяльний орган УНСоюзу „Свобода", його англомовний „Український Тижневик", дитячий місячник „Веселка" та інші періодичні і неперіодичні видання грають одну з рішальних роль у розвитку і рості нашої організації та української спільноти в Америці і Канаді, як і в їх зусиллях допомогти всебічному розвиткові, добробутові та оборонним і мирним зусиллям своїх країн — З'єдинених Держав Америки і Канади та в їхній боротьбі проти комуно-московської імперіялістичної загрози для світу, і

Тому, що ці видання УНСоюзу дають дуже важливий вклад у поширення правди про Україну і тим самим допомагають Українському Народові в його затяжній боротьбі за волю й незалежність, і

Тому, що теперішній напрям та розвиток цих видань УНСоюзу відповідає усім цим своїм завданням і ролі, 24-та Конвенція УНСоюзу рекомендує Головному Урядові УНС та Редакції „Свободи":

1) Зберігати, продовжувати і розвивати ідейні основи цих видань;

2) Продовжувати і скріплювати їхню дальшу розбудову, включно із відповідною розбудовою книгарні;

3) Докласти всіх зусиль для приспішення публікації англомовної Енциклопедії Українознавства та перевірити і використати можливості дальших англомовних публікацій.

Молодь

Тому, що молодь є найбільшою цінністю кожної спільноти, і

Тому, що зокрема в теперішних часах молодь потре-

(Закінчення на стор. 4-тій)

УНС НА НАРОДНІ ЦІЛІ

24-та Конвенція Українського Народного Союзу, на рекомендацію своєї Комісії Просьб і Скарг, схвалила виплатити з Народного Фонду УНСоюзу такі пожертви на різні народні цілі:

Англомовна Енциклопедія Українознавства	$4,000
Український Конґресовий Комітет	2,500
Злучений Український Американський Допомоговий Комітет	1,000
Курси Українознавства на „Союзівці"	1,000
Український Вільний Університет в Мюнхені	500
Українська Католицька Семинарія у Стемфорді	500
Українська Православна Колеґія в Бавнд Брук	500
Незалежна Асоціяція Дослідників Совєтської Теорії і Практики	250
Американський Червоний Хрест	200
Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці	200
Наукове Товариство ім. Шевченка в Сарсель	200
Наукове Товариство ім. Шевченка в Канаді	100
Комітет Українців в Канаді	200
Українська Вільна Академія Наук в Америці	200
Українська Вільна Академія Наук в Канаді	100
Осередок Української Культури у Вінніпеґу	150
Сиротинець у Филаделфії	150
Український Пласт	150
Спілка Української Молоді	150
Фонд Американських Українських Ветеранів	100
Т-во Приятелів Капелі Бандуристів	100
Український Музичний Інститут в Америці	100
Організація Оборони Лемківщини	100
Фонд „Зелена Буковина"	100
Комісія Допомоги Українському Студентству	100
Український Культурний Город в Клівленді (на побудову пам'ятника Лесі Українки)	100
Дівоча Академія св. Василія у Факс Чейс	100
Дівоча Академія в Слоттсбурґу	100
Спортова Централя Америки і Канади	100
Культурний Фонд Ліґи Української Молоді	100
Дім Старців у Филаделфії	100
Community Fund	50
Український Технічний Інститут в Ню Йорку	50
Центральний Союз Українського Студентства	50
РАЗОМ	13,400

Крім цього делеґати склали добровільними пожертвами суму 721 доляр на цілі Народного Фонду УККА, відповідну суму на подорож Капелі Бандуристів до Европи та ряд інших цілей.

Д. Д. АЙЗЕНГАВЕР І ГЕН. Ш. ДЕ ҐОЛЬ

Ця світлина з 1945-го року показує президента Д. Д. Айзенгавера, тоді головного команданта альянтських збройних сил на західньому протинімецькому фронті в Европі, і теперішнього прем'єра Франції, а тодішнього команданта т. зв. визвольної армії Франції, генерала де Ґоля у приязній розмові, коли ген. де Ґоль передавав шаблю Наполеона Бонапарте в дарунку Айзенгаверові.

Спір Франції й Тунісії знову перед Радою Безпеки ОН

Об'єднані Нації. — У понеділок 2 червня ц. р. зібралась знову Рада Безпеки Об'єднаних Націй на домагання Тунісії, щоб розглядати її поновлену скаргу проти Франції за порушування її суверенности аґресовними діями французького війська на території Тунісії. Формально, Тунісія зголосила була в лютому ц.р. скаргу проти збомбардування французькими літаками туніської прикордонної місцевости Сакет-Сіді-Юссеф, де згинуло було тоді кількадесять тамошніх цивільних мешканців. Однак Рада Безпеки перервала 18 лютого ц. р. дальші наради, прийнявши до відома, що Франція і Тунісія погодились на мирове посередництво ЗДА й Англії. Французький уряд Ґаяра погодився був на суґестії збоку ЗДА й Англії, але скрайня парляментарна правиця наспілку з комуністами — відкинули ці суґестії і викликали кризу уряду. Тому Тунісія вважала, що посередницька місія не вдалася і що справа не полагоджена на терені Ради Безпеки. До того ж, на терені Тунісії прийшло до збройних сутичок між стаціонованими там французькими частинами і тунісцями. Речником туніської скарги був амбасадор Монґі Слім, а Францію репрезентував її постійний амбасадор при ОН, Ґійом Жорж Піко. Цей останній звернувся з закликом, щоб справу перервати з уваги на прихід у Франції нового уряду генерала де Ґоля. На Раді Безпеки не було ще відомости, що в міжчасі генерал де Ґоль вистосував примирливу депешу до туніського президента Габіба Бурґуїби, запевнивши його, що в його, де Ґоля, інтенції є мирно поладнати всі існуючі французько-туніські спори. Подібну депешу де Ґоль післав марокканському королеві Мохаммедові V. Гадають, що де Ґоль захоче особисто стрінутися з тими північно-африканськими володарями.

В ШИКАҐО ВІДБУВСЯ ДРУГИЙ НАУКОВИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ

Шикаґо. — У приміщеннях готелю Ля Саль відбувся тут Другий Науковий З'їзд Українських Лікарів ЗДА і Канади, який тривав три дні від 30 травня до 1 червня ц. р. Урочисте відкриття З'їзду відбулося при участі представників обидвох українських Церков — Впр. о. проф. М. Голика, ЧСВВ, і Впр. о. прот. М. Литвақівського, як теж представників українських організацій. Від американських лікарів брав участь у З'їзді д-р Гірш, виборний президент Асоціяції Американських Лікарів, що нараховує 200,000 членів. Інавґураційні промови виголосили д-р Юрій Городиловський, в. о., голови Українського Лікарського Товариства в Шикаґо та д-р Ярослав Восвідка, голова централі УЛТ в Ню Йорку. Присутні під час відкриття представники місцевих організацій та установ склали усні привітання. Письмові привіти одержано від президента ЗДА Айзенгавера, губернатора стейту Іллиной Тресона, посадника міста Шикаґо Дейвіса, від Українського Конґресового Комітету, Наукового Товариства ім. Шевченка, Української Вільної Академії Наук, Українського Народного Союзу та інших установ й організацій. Перша частина з'їзду була присвячена вшануванню пам'яті д-ра Маріяна Панчишина — доповіді д-ра Р. Осінчука та д-ра В. Олесницького — і суспільно-громадській проблематиці — доповідь д-ра Томи Лапичака. В науковій частині з'їзду було виголошених 12 доповідей про досягнення в різних ділянках медичної науки. В часі ділової конференції представники централі УЛТ та місцевого Відділу УЛТ обміркували низку організаційних справ та вирішили влаштувати наступний з'їзд, що відбудеться за два роки — в Дітройті або в Торонті. В суботу 31 травня в заллях Готелю Ля Саль відбувся великий Баль Лікарів. У з'їзді брало участь 140 українських лікарів із ЗДА і Канади.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Василя Вала, з Вінніпеґу** що є єдиним сенатором українського походження в Канадійському Сенаті, обрано до цілого ряду сенатських комісій, а саме до бібліотечної, закордонних справ, іміґрації та праці, публічного здоров'я і добробуту та публічних будинків і площ.

● **Д-р Мирон Дольницький**, дотеперішній головний редактор праці „Історія Української Галицької Армії", зрезиґнував із цього становища з огляду на стан свого здоров'я.

● **В конвенції канадійських наукових організацій і установ**, що відбудеться в днях 12-16 червня ц. р., в Албертійському Університеті, візьмуть участь теж й українські науковці — проф. Ярослав Рудницький, П. Зварич, проф. Б. Боцюрків, проф. К. Віда та інші. На конвенційному бенкеті дня 16-го червня промовлятиме посадник Едмонтону Гаврилюк.

● **Авторський вечір відомої української письменниці Людмили Коваленко** відбудеться в суботу дня 7-го червня ц. р., в залі „Самопомочі" при 2351 В. Шикаґо Евню в Шикаґо. Влаштовує цей вечір шикаґівське Літературно-Мистецьке Товариство.

● **Вечір гумору і сатири Миколи Понеділка** відбувся дня 16 травня ц. р. заходом Літературно-Мистецького Клюбу в Торонті. Читав свої твори сам автор.

ПАРЛЯМЕНТ ФРАНЦІЇ ПРИЗНАВ ДЕ ҐОЛЕВІ ВСІ БАЖАНІ НИМ ПОВНОВЛАСТІ

Париж. — Французький парлямент намагався обмежити ті уповноваження, що їх домагався від нього генерал Шарль де Ґоль, як передумову для прийняття становища нового прем'єра. Він признав 322 голосами проти 232 право де Ґоля правити впродовж найближчих шістьох місяців декретами, при чому парлямент роз'їхався би „на ферії". Вища палата парляменту, Рада Республіки, затвердила цю постанову 260 голосами проти 48. Без довшої дебати й ніяких труднощів признано урядові де Ґоля ті надзвичайні права у відношенні до Альжиру, що їх признається від трьох років кожному прем'єрові. Це право признано де Ґолеві 337 голосами проти 199. Зате французькі парляментарні посли намагалися обмежити де Ґоля щодо справ, що їх він мав би право вирішувати декретами, як також висловлювали нехіть дати йому уповноваження у справі реформи конституції. Тоді де Ґоль прибув вночі з понеділка на вівторок до парляменту і заявив, що коли він не дістане всіх тих повновластей, що їх він зажадав, то негайно зречеться. Комуністи кричали „шантаж!", але всі члени парляменту — стверджують закордонні кореспонденти з Парижу — не мали найменшого сумніву, що де Ґоль зробить те, чим погрожував. Таким чином перед парляментом стала дилема: або погодитися на всі вимоги де Ґоля, або дозволити на відкриття нової кризи уряду, яка у практиці протягом найближчих 24-х годин перетворилась би в громадянську війну. Де Ґоль зробив примирливий жест супроти парляменту, сівши, за традицією, на урядовій лавці і відповідаючи на запити послів. Він потвердив ще раз, що не задумує поменшувати республіканськo-демократичного устрою, а тільки збалянсувати репрезентаційну й законодатну владу. Його плян конституційної реформи був схоплений у резолюції з принципових 5-х точок. Одною з цих точок є плян змінити так конституцію, щоб можна було на новій базі встановити взаємини між Францією та „зв'язаними з нею націями". Під цим треба розуміти можливість встановлення федерації між Францією і північно-африканськими країнами включно з Альжиром, або навіть наділення Альжиру обмеженою самостійністю. За теперішньою конституцією Альжир є інтеґральною частиною Франції, входячи просто в склад її департаментів (територіяльних адміністраційних одиниць). Остаточно, парлямент піддався погрозі де Ґоля і прийняв запропоновану ним резолюцію, що надає йому право реформувати конституцію, 350 голосами проти 163-х.

У Парижі настав повний спокій. Біржа зареаґувала звишкою франка. На чорній біржі відношення франка до доляра поправилось, бо з попереднього курсу 454:1 франк підскочив до відношення 438:1. Генерал де Ґоль заповів на середу 4 червня ц. р. виїзд з трьома членами свого уряду до Альжиру, для остаточного зліквідування розбіжностей, що настали між Парижем і Альжиром внаслідку створення в Альжирі самочинного Комітету публічної безпеки й перехоплення всієї влади військовими командантами. Екстремісти з Комітету публічної безпеки є далі невдоволені персональним складом уряду де Ґоля і занепокоєні, що де Ґоль захоче розв'язати проблему Альжиру по такій лінії, проти якої саме вони збунтувалися за уряду Пфлімлена. Проте головний командант французьких військ в Альжирі генерал Салян і речник Комітету публічної безпеки підкреслили, що уряд де Ґоля є „леґальним урядом Франції", якому вони повинуються.

Гостра криза в Соціялістичній партії Франції

Париж. — Під час останньої кризи у Франції, на тлі спору довколо питання про прихід до влади генерала Шарля де Ґоля, прийшло внутрі Соціялістичної партії до такої кризи, що може закінчитись розколом партії. Правда, первісне гостро неґативне становище партії до участи в уряді де Ґоля та взагалі до його уряду значно ослабло. Сталося це під впливом посередницької акції колишнього президента Франції, соціяліста Вінсента Оріола, як теж становища секретаря партії, кол. прем'єра Ґю де Молле. Тому 62 голосами проти 79 непримиримих опозиціоністів соціялістична фракція у парляменті рішила була в минулу суботу відкласти остаточне рішення „до часу остаточного з'ясування ситуації". Але вже наступного дня, в минулу неділю, 42-ох соціялістичних послів голосували в парляменті „за" прийняттям до відома заяви де Ґоля і затвердження його уряду, 49 „проти", а три стримались від голосування. Ці цифри наявно вказують на внутрішній розлам. Сам Ґю Молле прийняв становище міністра без портфелю в уряді де Ґоля, але водночас зголосив резиґнацію з становища генерального секретаря партії. Цю справу вирішить партійний конґрес.

У СВІТІ

● **Найбільший сучасний англійський драматичний артист**, що прославився головно у Шекспірівських ролях, Лоренс Олівієр, виміяв плітку, поширену деякими американськими газетами, начебто він розводився з своєю дружиною, славетною артисткою драми і фільму, Вівіан Лей. Він має 51 рік, а його дружина 44. Ловці сенсацій в'язували його ім'я з двома молоденькими артистками, зокрема з 20-річною Страсберґовою німецькою зіркою.

● **Міхаїл Суслов**, що є тепер найвпливовішим після Хрущова большевиком в СССР, не ввійшов до складу совєтської делеґації на останній конференції 12-ох комуністичних держав у Москві і був відсутній на офіційному прийнятті в честь членів конференції. З цього вимірковують, що Хрущов помалу відсуває Суслова в тінь, як потенціонального претендента на владу. Суслов нібито очолює у Кремлі групу „сталіністів".

● **Президент Західньої Німеччини д-р Теодор Гойсс** 28-го травня прибув до Квебеку в Канаді, де є гостем канадійського уряду. З ним прибули його син, міністер закордонних справ фон Брентано та шеф преси Фелікс фон Екгардт. 4-го червня президент Гойсс прилетить літаком Айзенгавера до Вашинґтону на державну візиту.

● **На Брюссельському міжнародному ярмарку** відкрито павільйон чотирьох арабських держав, формально сполучених недавно у дві: Об'єднаної Арабської Республіки Єгипту і Сирії та Арабської Федерації Іраку і Йорданії. Експонати цих павільйонів показують головно поступ техніки, соціяльних влаштувань і культури в тих країнах за останні роки.

● **Адміністрація американської школи в столиці Лівану, Бейруті**, дістала листа з погрозою „знищення", якщо не виявить „більшого зрозуміння для дійсних інтересів ливанського народу". Під анонімовим листом стояв підпис: „Опозиція". Хоч за цією погрозою може й не криєся злочинний замір, проте, щоб не наражати дітей на небезпеку, школу тимчасово закрито.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3 N. J.

ПІСЛЯ КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ

24-та Конвенція Українського Народного Союзу, що відбулася в Клівленді в тижні від 26 до 31-го травня ц. р. з участю 419 делегаток і делегатів та 20 членів Головного Уряду, які всі разом розпоряджали 847 голосами, репрезентуючи 72 з половиною тисячі членів, вже за нами. Загальні інформації з цієї Конвенції вже були проголошені, а докладний протокол з її перебігу буде також своєчасно надрукований, отже кожний читач зможе сам виробити собі опінію про це найбільше зібрання українців у вільному світі, яке в чотирорічних періодах визначає розвиток нашої спільноти. Тим не менше ця конвенція і її перебіг та вислід насувають деякі думки і рефлексії та більше чи менше скріплюють деякі надії, яких, можливо, не видно в звідомленнях чи в протоколі.

Перше, на що хочеться на цьому місці звернути увагу, це репрезентація і свідомість відповідальности учасників конвенції. Кожний, або щонайменше абсолютна більшість делегатів на Конвенції репрезентували погляд своїх виборців, хоч в поодиноких випадках виразно підкреслювали, що вони особисто з таким поглядом не погоджуються, але підкоряються волі більшости членів свого Відділу. Це в наших обставинах має величезне значення і вартість. На Конвенції була справжня воля народу, справжня демократія.

Не менш важливий факт, що на тому великому зібранні, в якому взяли активну участь повноправні представники всіх прошарків нашої української спільноти в Америці і Канаді, хоч і могли тут і там виступати групи, то рішали абсолютно люди, згідно їх більшість. Один приклад дуже добре характеризує це твердження. Конвенція мала двох секретарів, одного тут родженого і другого новоприбулого, кажучи прийнятим терміном, що його вже сміло можна віддати до архіву. При цьому цей новоприбулий був делегатом Відділу, членами якого в 95 відсотках є давні поселенці і тут народжені громадяни, а тут народжений секретар був делегатом Відділу, що має в своєму складі 95 відсотків новоприбулих членів. Правда, на самій Конвенції виступали групи, але вони творились або довкола справ, що були на порядку нарад, або довкола кандидатів на поодинокі пости в Головному Уряді, але кожна з цих конвенційних груп мала між своїми прихильниками і противниками всі суспільні прошарки делегатів. Висновок ясний: рішали справи і люди, а не те, що можна б назвати груповістю.

Третя справа, на яку хочеться звернути увагу, це ширина обговорюваних і вирішуваних проблем. Очевидно, що це в першу чергу були справи УНСоюзу в стислому їх розумінні, але й навряд чи є в нашому суспільстві будь-яка проблема, яка в такій чи іншій формі не було б заторкнена під час нарад. Тим то ця конвенція й мала характер справжнього парляменту і не було жадної української, американської чи канадійської проблеми, для якої Конвенція була б вважала себе „хатою скраю".

Не менш інтересно від згаданих уже спостережень була реакція Конвенції на деякі негативні прояви чи виступи, від яких, очевидно, жадне зібрання, зокрема таке велике, як Конвенція УНСоюзу, не є вільне. Були, наприклад, випадки більшого чи меншого „перетягання струни" у виборчій агітації і на кожне таке перетягнення конвенція реагувала так здорово і зріло, що кожний у власному інтересі намагався поводитись якнайбільш коректно. Кожна великодушність і джентлменство викликували бурю оплесків.

При цьому Конвенція мала абсолютно український характер. Її не тільки започатковано і закінчено українською молитвою та відспіванням „Ще не вмерла Україна", але й обговорювані справи, і розмови, і влаштовані виставки, все мало підкреслено український характер. На Конвенції було приблизно 120 делегатів з-поміж народженої в Америці чи Канаді української ґенерації і хоч частина з них уже не володіє вільно українською мовою, то всі вони намагались говорити тією мовою своїх батьків. Хоч на Конвенції обидві мови були урядові, то українська мова не тільки в дебатах, але і в протоколах, і в звітах була виразно першою мовою.

Усе це та багато дечого іншого мусіло сповнювати радістю і новими надіями кожного, кому лежить на серці добро і розвиток нашої спільноти та її вклад у змагання нашого українського народу. Коли ж мова про загальне враження з Конвенції, його можна схарактеризувати коротко: це була велика Конвенція великої Організації, і була вона у кожному відношенні на висоті своїх завдань. Очевидно, що на такій конвенції бувають полагоджені і неполагоджені справи, як і бувають переможці і переможені у виборах, отже мусять бути вдоволені і невдоволені. Але, 24-та Конвенція УНСоюзу, як цілість, ввійде до історії, як одна з найплідніших і найкращих. Ми всі можемо цей добрий результат ще тільки підкреслити, як зробимо кінцевий добрий висновок: 24-та Конвенція закінчилась, натомість зачався новий чотирирічний період нової праці і нових зусиль. Це ми всі повинні мати на увазі в першу чергу!

26-ИЙ УРЯД У ФРАНЦІЇ

Від часу визволення Франції з-під німецької окупації, докладно від 26 вересня 1944 року, були за чергою формального встановлення такі прем'єри у Франції, відомій, як 4-та Французька Республіка: 1. ген. Шарль де Голь, як голова тимчасового правління, 2. де Голь як голова уряду, 3. Фелікс Гуен, 4. Жорж Бідо, 5. Леон Блюм, 6. Поль Рамадіє 7. Роберт Шуман; 8. Андре Марі, 9. Роберт Шуман, 10. Анрі Кейє, 11. Жорж Бідо, 12. А. Кейє, 13. Рене Плевен, 14. А. Кейє, 15 Рене Плевен, 16. Едгар Фор, 17. Антуан Піне, 18. Рене Маєр, 19. Жозеф Лянієль, 20. П'єр Мендес-Франс, 21. Моріс Фор, 21. Гю Молле, 23. Моріс Бурже-Монорі, 24. Фелікс Гаяр, 25 П'єр Пфлімлен. Цей останній уряд прийшов був 13 травня ц. р. Зараз наступного дня група французьких генералів разом із ретроградними цивільними колоніялістами в Альжирі не формально, але фактично відмовили послуху центральному урядові у Франції і цим розпочали гостру кризу з маривом громадянської війни, в якій з одного боку стояли б збройні сили Франції, що, мабуть, виступали б солідарно, та по другому боці — легальний уряд, який намагався б рятувати авторитет влади при допомозі поліції і швидко формованої цивільної міліції. Очевидно, що в таку громадянську війну включили б себе, як головна і погінна та єдино користаюча сила — комуністи, що виступали б, як найбільший „оборонець" демократії і прав працюючих людей — проти реакції і військової диктатури. Уряд П'єра Пфлімлена, разом із президентом Франції Рене Коті, розпучливо намагалися не допустити до такої громадянської війни. Уряду Пфлімлена не вдалося врятувати від упадку. Однак збережено леґалізм у Франції і безперервність республіканської влади через покликання нового прем'єра і встановлення нового уряду леґальним шляхом, за дорученням цієї місії від президента Республіки та затвердженням уряду парляментарною більшістю. Таким чином в неділю 1 червня ц. р. настав у Франції 26-ий з черги уряд — генерала Шарля де Голя.

Наведений вгорі список прем'єрів за несповна 14 останніх років історії Франції, так мовити, наочно виявляє, до якого абсурду дійшла в своїх практичних наслідках конституція Франції з 13 жовтня 1946 року: уведена нею система парляментаризму з дозволом партіям лучитися в найбільш неприродні бльоки задля спільного провалювання щораз нового уряду і його конструктивних проєктів, без ніякого обов'язку проводити самому будь-яку конструктивну розв'язку наболілих актуальних проблем. Таким чином у французькому парляменті завелись „злі обичаї", що нехтували політичним реалізмом, потурали виключно тільки партійницьким пристрастям і притуплювали хист дивитись в майбутні наслідки такого ступневого, але безперервного підрізування авторитету влади в очах власних громадян і зовнішнього світу. Своєрідним парадоксом був факт, що майже всі вищеназвані прем'єри — це діячі з чималими персональними й політичними вартостями, а деякі з них — справжні індивідуальності, дійсні державні мужі. Вони були безсильні супроти системи.

Очевидно, що ніяка аномалія не може тривати вічно. І тому започатковані в Альжирі демонстрації відкрили вже не урядову ,а державну кризу. І тому теж генерал де Голь мав рацію, коли заявив, що в „цьому вийнятковому часі треба вийняткових способів для розв'язання вийняткових проблем". Де Голь викликав був острах, що він змагатиме до ліквідації демократично - республіканського устрою, щоб заступити його військовою диктатурою, щось за зразком генерала Франсіска Франка в Еспанії. Він сам рішуче цьому заперечив. Американські коментатори також пригадали, що коли б де Голь хотів був стати диктатором ,то ніщо не стояло цьому на перешкоді літом-осінню 1944 року, коли він перейняв владу у Франції, вернувшись до неї з авреолею визвольника. Його настоювання, що тепер прийме владу тільки леґальним способом, призвело до переговорів між ним і партійними лідерами та між ним і колишнім президентом Франції Вінсентом Оріолем і теперішнім президентом — Рене Коті. Можна догадуватися змісту цих розмов і їхнього висліду, приглянувшись докладніше спискові міністрів — членів його уряду.

Ченами того уряду є м. ін. три колишні прем'єри — лідер соціялістів Гю Молле і лідер центрової партії народних республіканців П'єр Пфлімлен, обидва в характері „державних міністрів" без окремих портфелів, та лідер Наезалежної партії Антуан Піне, як міністер фінансів. Всі три названі діячі — ліберального політичного світогляду, прихильники розв'язання проблеми Альжиру радше у переговорах з альжирськими націоналістами, ніж військовою силою і накиненими згори рішеннями, що їх годі буде зреалізувати. Поважну і відрадну політичну вимову має теж факт, що новим міністром закордонних справ став професійний дипломат Моріс Кув де Мурвіль, який однаково у Бонні, як у Вашинґтоні залишив був по собі найкраще враження, як тамошній амбасадор Франції. Те саме стосується безпартійного державного службовика, колишнього префекта Еміля Пелетіє, як нового міністра внутрішніх справ. Поява всіх цих осіб в уряді генерала де Голя, поруч із повною відсутністю в його уряді представників крайньої правиці з ворохобницького руху в Альжирі, надхнула західні політичні кола надією, що урядування де Голя піде по лінії дійсно конструктивних реформ: консервативних щодо зміни французького устрою, але ліберальних в соціяльній політиці та у відношенні до Північної Африки.

Тому й американський уряд привітав цей новий уряд Франції з великою полегшею і більшість часописних коментарів — прихильні для цієї останньої зміни у Франції. Як висловився у передовій статті на цю тему „Ню Йорк Таймс" — де Голь „виявив однаково державницьку мудрість, як поміркування".

У користь його уряду свідчить те, що нема у ньому нікого з керівних осіб з альжирського Комітету публічної безпеки, зате є люди, які своїми прізвищами дають гарантію, що вміють шанувати міжнародні договори, знають місце Франції в НАТО й західньо-европейській системі єдности та не підуть на ніяку авантюру. Якщо цей новий уряд у Франції зуміє зламати комуністичну диверсію, направити республікансько-парляментарну систему й розв'язати проблему північної Африки по лінії інтересів усього Заходу та гасел свободи для всіх народів, — то генерал Шарль де Голь перейде до історії Франції, як її поновний визвольник.

АНГЛІЯ ПЕРЕЖИВАЄ ТРАГЕДІЮ ФРАНЦІЇ

Лондон. — Політична криза Франції викликала велике занепокоєння в Об'єднаному королівстві: не тільки тому, що поза всякими дрібними незгодами в тактиці ці країни вже пів століття прожили в сердечній згоді (Антант Кордіяль), але також із тої причини, що катастрофа Франції поставила б під удар цілу систему оборони Західньої Европи перед російською силою.

Як оцінюють в Англії причини політичної кризи Франції, що привели її над саму пропасть громадянської війни? Як одну з причин технічного характеру називають виборчий закон до французького парляменту, який дає можливість множитися малим партіям, а ці малі партії, з дрібного еґоїзму й упертости, перешкоджали в творенні стабільного уряду у Франції. Ці групи „незалежних" у французькому парляменті кожний мусить купувати різними поступками і вигодами, і це не могло створити пошани до парляменту й уряду в французькому суспільстві.

Але й без цієї технічної причини кризи діяли у Франції також інші: 1. нереальна оцінка французами своєї ваги в світі і невміння чи небажання зрозуміти напрям світового розвитку; 2. нахил до політичної нервозности (гістерія), що шукає причин занепаду Франції в чужих „інтриґах" і не хоче бачити власних дефектів, які привели цю країну до занепаду.

Англійці порівнюють свою ситуацію з французькою: після другої світової війни парлямент Об'єднаного королівства вирішив визнати незалежність Індії, Цейльону, Бірми і перебудував свою політику супроти колоній з наміром дати їм незалежність в міру їх політичного й культурного поступу. Франція дала свободу своїм бувшим колоніям тільки під натиском, після довголітньої війни (В'єтнам, Сирія, Ливан, Тунісія, Марокко).

Невміння і небажання перевести реформи в Альжирі привели до нової колоніяльної війни, що нищить господарство Франції і мораль війська та народу. Французи — на думку англійців — живуть минулими пережитими уявленнями, коли Франція була великодержавою і диктувала свою волю Европі. Ця доба минула. Прокинулись до вільного життя народи Азії й Африки, і немає сили в світі, яка могла б цей розвиток спинити.

Англійцям не подобається у французькому характері нахил до політичних леґенд, до віри в політичне „чудо", яке, мовляв, може виконати та чи інша особа, як „рятівник нації". Саме тому, що генерал де Голь своєю загадковою поведінкою потурав ширенню „де-ґоллівського міту", в Англії дуже критично ставляться до політичних можливостей генерала. Де Голь не каже, яка його програма, він хотів, щоб йому дали владу, а тоді — буде видно...

Тому англійці порівнюють ролю Черчілля і де Голя. Черчілл був увесь час членом парляменту і критикував політику свого консервативного уряду перед війною 1939 року. Але він не казав — „дайте мені владу", а тільки виставив програму діяльности. Коли парлямент визнав цю програму за корисну, то її виконання доручено Черчіллові, як прем'єрові уряду Об'єднаного королівства.

Велике розчарування в Англії викликав бунт війська в Альжирі проти уряду і прихильність до бунту, яку виявив де Голь. В Англії військо не бере участи в політиці: армія — знаряддя політики, а політику ведуть уряд і парлямент.

Англійське суспільство боїться, що де Голь, з його романтичним поглядом на державу („держава — це я" — казав король Люї XIV) принесе багато труднощів для міжнародної політики, коли він став прем'єром. Сумніваються дуже, чи де Голь, спершися на армію, зможе й захоче забезпечити політичну свободу у Франції. При цьому згадують в Англії Пілсудського, що став диктатором через бунт війська.

П. А.

ЗДА ВІТАЮТЬ УРЯД ДЕ ГОЛЯ

Вашингтон. — В неділю 1 червня ц. р., небавком після офіційного встановлення у Франції нового уряду генерала Шарля де Голя, речник Білого Дому, в тому часі у Геттисбурґу, де Президент перевів „довгий вікенд", проголосив заяву, в якій ствердженo, що „ми із співчуттям і зрозумінням придивлялись трудним дням, що їх переживала Франція, і ми з приємністю довідуємось, що криза розв'язана. Генерал де Голь — кажеться далі в тому офіційному комунікаті — перейняв важку відповідальність на критичному закруті історії Франції. Наші думки перебувають з великим французьким народом з бажаннями успіхів йому. Дивимось вперед, щоб продовжувати тісні і приязні взаємини, які завжди характеризували наші довгі зв'язки з Францією". — Неофіційно заявлено, що керівні чинники у ЗДА прийняли б з приємністю відвідини де Голя у Вашингтоні, однак вони здають собі справу, що в теперішній ситуації у Франції він не зможе рушитись відтіль у найближчих кількох місяцях.

Юрій Таркович

ДОПОМОГА ВІДСТАЛИМ КРАЇНАМ

У перших повоєнних роках фактично тільки ЗДА давали поважну допомогу зруйнованим війною і відсталим країнам. Спочатку допомога ЗДА концентрувалася майже виключно на вільні европейські країни, бо в той час Европа була під безпосередньою загрозою Москви. Ця допомога, відома під назвою „Плян Маршалла", коштувала американському податковцеві коло 15 мільярдів долярів.

У 1954 році, після того, як допомогу Европі в основному закінчено, розпочато широкозакроєну допомогу африканським ,азійським та південноамериканським країнам. Поруч ЗДА до цієї акції включилися Англія, Франція, Канада і навіть маленька Голляндія. Дещо пізніше й СССР, побачивши можливості політичного характеру в азійсько-африканських країнах, із свого боку розпочав допомогову акцію деяким країнам, використовуючи кожен рубль пропаґандивно і провокаційно. Багато пишеться про совєтську допомогову акцію в Азії й Африці.

За повідомленням статистичного збірника ОН, в 1954-56 рр. відсталі країни одержали 5,500,000,000 долярів від урядів західніх країн. Левина частина цієї допомоги, майже 3 мільярди долярів, походить із ЗДА. Основну частину її одержали Марокко, Альжир, французька Західня Африка, британська Східня Африка та ін. Країни Центральної і Південної Америки одержали всього 200 мільйонів долярів. Разом за пляном Маршалла видано в повоєнних роках відсталим країнам понад 20 мільярдів долярів, з чого самі ЗДА вклали коло 18 мільярдів. Це — до кінця 1956 року. В 1957 році економічна допомога ЗДА становила понад 1,500,000,000 долярів, не враховуючи мільярдової військової допомоги.

За повідомленням державного департаменту ЗДА, совєтська допомога від її початку становила всього 1,500,000,000 долярів, отже менше як десяту частину всієї американської допомоги. А проте, Москва добилася неспівмірно великих успіхів політичного характеру. Це парадоксальне явище здасться дивним тільки для того, хто не знає совєтської тактики. Кремль дає економічну допомогу тільки тим країнам, які зобов'язуються виконати певні передумови, одною з яких є — лаяти ЗДА і цілий західній світ, хвалити СССР і розтрублювати совєтську „опіку" над відсталими країнами. Наприклад, коли Єгипет не міг продати на зовнішній ринок свій головний експортовий продукт — бавовну, то СССР по лихварськи низьких цінах, закупив більшість єгипетської бавовни, і за це Нассер мусів вдаряти по ЗДА і вихваляти Москву. СССР заплатив Нассерові за бавовну таку низьку ціну ,що перепродуючи її тепер, заробляє на своїй „допомозі" великі гроші. На основі нового німецько-єгипетського торговельного договору, Західня Німеччина закуповує в Єгипті відносно незначну кількість бавовни просто тому, що німці можуть купувати єгипетську бавовну значно дешевше в СССР.

Так само діє СССР і в інших країнах. Бірма — найбільший у світі доставець рижу. Коли вона не змогла продати на зовнішній ринок надвишки свого рижу, появився, як ангел-хоронитель, Хрущов, дав Бірмі довгореченцевий кредит і на рахунок цього кредиту закупив майже весь риж. Але знову ж таки по такій самій низькій ціні, що тепер західні держави купують в СССР „бірманський" риж. Не зважаючи на це, велика частина преси і публічної опінії Бірми вбачає в СССР великодушного опікуна і добродійника, бо, мовляв, коли ніхто не хотів нашого рижу, то лише товариш Хрущов його купив. Що Хрущов на цій „допомозі" заробив великі гроші, про це населення Бірми не знає, бо в договорі про надання совєтського кредиту, очевидно, передбачено, щоб воно про це не довідалось.

Американська допомога відсталим країнам не зобов'язує уряди цих країн майже ні до чого. Невтральна Індія одержала й одержує відносно велику допомогу ЗДА. Без цієї допомоги Неру ніколи не міг би зреалізувати свого соціялістичного п'ятилітнього пляну розбудови індустрії. проте, поважна частина індійської преси і часто сам Неру недоброзичливо, а іноді й ворожо відзиваються про ЗДА і американську політичну та економічну систему.

Не дивниця, що в американському Конгресі лунають голоси, щоб Америка, продовжуючи господарську допомогу, як основний засіб боротьби проти комуністичної небезпеки в економічно відсталих країнах, конче жадала від країн, яким допомагає, бодай певного роду льояльности та справедливости в оцінці ЗДА і їх політики. Треба, щоб азійські і африканські країни зрозуміли, що допомога ЗДА не є річчю самозрозумілою.

Очевидно, ЗДА як економічно і військово найбільша потуга світу, мають великі моральні зобов'язання супроти вільного світу. Але ці зобов'язання Америка може виконати щойно тоді, коли і підтримувані нею країни почуватимуть себе бодай до чогось зобов'язаними. Інакше долар може завести.

В ДИТЯЧОМУ БУДИНКУ...

В дитячому будинку
для сиріток
Я бачив хлопчика.
Він грався у дворі.
(Минуло рік уже
о тій порі,
Як рідну маму
бомбою убито).

Кричали діти:
„Сірі, волохаті,
Тікайте швидше,
гусоньки, до хати..."
А він сміявся
і собі тікав,
Щоб „вовк" його,
малого не спіймав.

В садку дівчата
„Козлика" співали,
А хлопчики: „Вперед!
Ура! — кричали
І йшли в атаку...
Хто з них розумів,
Чому у них немає
матерів?..

Коли оцей маленький
хлопчик взнає,
Що то не мама
глянула в вікно?..
А він гукає: „Мамо!"
(Вже давно
Її у тебе, хлопчику,
немає...)

А він маленькі
ручки простягає,
Вона його до серця
пригорта,
Цілує очі ніжно,
наче та,
Якої зовсім він
не пам'ятає.

ГРИГ. КРИВДА

Євген Онацький

ШЛЯХОМ НА РОТТЕРДАМ

(До 20-ліття трагічної смерти сл. п. полк. Є. Коновальця)

(8)

„...Передусім щодо розмов із Іваном Івановичем уважаю, що треба струснитись від першого приголомшувального враження й розбирати справу тверезо. На справу дивлюся, як на чергову спробу розложити Організацію, а Провід, зокрема, а далі, як на чергову спробу здискредитувати вас. Повторюю: це чергова спроба, і то не дуже вдатна, а заразом не дуже спритна. Були й більш вдатні спроби, які закінчилися виелімінуванням двох людей (Костирева й Кожевникова*) — Є. О.), і були спритніші спроби, які не вдалися.

Хай вас не перестрашує поінформованість Івана Івановича. На ту поінформованість будете інакше дивитися, коли приймете, що: а. це не поінформованість і пляни столиці — Харкова, а таки людей Івана Івановича в місці вашого осідку: читати ваші статті з „Розбудови Нації", „Українського Націоналіста", слухати ваші виклади в Парижі таки не дуже велика штука; б. щодо характеристики й інформацій поодиноких членів ПУН, то чи не вражає вас один характер цих характеристик, себто — що характеристику робила одна особа, а не є вона вислідом цілого ряду студій різних осіб; в. про ніякі наради уряду і т. п. мови бути не може, не давайтеся збити спантелику; що більше, не дайтеся збити спантелику, коли вам запропонують побачення з одним із міністрів, який, мовляв, нагодою приїхав інкогніто, бо й такі пропозиції вже були.

Пам'ятайте, що все зміряє до дискредитації та унешкідливлення вас. Тому старайтеся якнайскорше припинити дальші розмови, бо кожна дальша розмова щораз більше заплутує ситуацію й робить вам трудніше їх припинення. Можу вас приготовити на те, що коли ви зараз не зірвете з тим, то вам так скоро не дадуть спокою. Хоч ви будете відмовлятися, то вам будуть ставляти одні пропозиції за другими; дуже можливо, що з черги, замість одного чоловіка, будуть виступати два, будуть втягатися нові особи, і можете потім опинитися, як риба в сітці. Ті люди не знають ніяких оглядів і не бояться — компромітації своєї!

Отже, майте голову на карку, бо навколо вас, і без того закручується сітка провокацій. Хай вас при дотеперішніх балачках про вас стріне (а це може бути пляново улаштоване!) в такім товаристві якийсь член — пиши пропало! Для того, прошу вас дуже — женіть у шию сволоту!.."

Але повернімо до Хом'яка-Пригоди-Найденка.

III
Хом'як-Пригода вертається в Україну

На весну 1934 р. Пригода почав непокоїтися: поліція стала стежити за ним, підозріваючи, що він десь працює, а це йому було заборонене. Поліції говорено, що Пригода зайнятий у земляків при хатній роботі, яку дозволялося. Але вона не надто йняла віри, і явилась одного разу до Богуша перевірити, чи дійсно Пригода допомагає йому, пишучи під диктат, якто дійсно робилося вечорами. Але й після цієї перевірки, стежити за Пригодою продовжували. Це дуже всіх в'язало, а Пригоду нервувало. Він часто скаржився на невпорядкованість свого життя.

Десь у травні 1934 р. полк. Є. Коновалець прислав запит, чи не було б яких вказівок від Пригоди, коли б трапилася можливість зв'язатися з нашими людьми на совєтській Україні через одного литовського журналіста чи дипломата, який туди вибирався. Пригода відповів, що готовий дати адресу, яка б послужила справі. Нею була — Кузнечна вул. ч. 2 в Харкові. Прізвища він не подав, але дав гасло: „Привіт від Погребняка", що мало б уможливити порозуміння. Але литвин на Україну не поїхав, і ці заходи пішли намарно.

Здається, при тій нагоді була мова й про корисність виїзду закордон якогось українця з іменем для співпраці з Проводом ОУН. Пригода назвав ім'я Куліша.

Одного разу Пригода показав листа з України, в якому писали, що становище його жінки дуже прикре і, коли він затримається довше в Західній Европі, то вона мусітиме розпочати заходи про розвід. Тоді чи не вперше виникло питання про поворот Пригоди на Радянщину. Справа стала на практичний ґрунт, коли Пригода одержав другого листа, в якому повідомлялося, що особи, які були заарештовані в зв'язку з його зловживаннями (він ніби, разом з кількома іншими українцями, саботував господарські пляни, спроневіряючи державне добро, щоб воно не виходило за кордони України; також ніби брав участь у переховуванні краденої з червоної армії зброї) вже були на волі, і йому самому вже, мовляв, не загрожує ніяка небезпека.

Тим часом становище з працею Пригоди остаточно попсувалося: поліція ходила за ним мало не по п'ятах, і він був змушений покинути роботу і жити на невеличкі заощадження, що поробив за тих кілька місяців. То було в червні 1934 року.

Вирішили допомогти Пригоді виїхати з Бельгії, де він міг працювати. Але для цього треба було дістати пашпорт. І з тим все настирливіше виринала справа повернення Пригоди на Україну. Він запевняв, що головне для нього дістатися до Данціґу, а там він уже зуміє передертися через прибалтійські держави. Полк. Коновалець пообіцяв, що подбає про те, щоб Пригода дістав пашпорт, який міг би використати. Йому вислані були світлини Пригоди. Але час минав, пашпорт не приходив. Пригода хвилювався, бо минав, мовляв, найсприятливіший час переходу кордону нелеґально.

Тоді Андрієвський почав робити заходи, щоб дістати нансенівський пашпорт для так званих бездержавників. Наприкінці липня його пощастило отримати. Але треба було ще дістати коштів на подорож, які добуто з приватних джерел. Аж у серпні Пригода вирушив, простуючи на Данціґ і Фінляндію. Одержавши від Андрієвського адресу Українського Бюра в Берліні, Пригода заїхав туди, і там виявилося, що з його пашпортом годі просунутися далі Данціґу. Протелефонували в цій справі до полк. Є. Коновальця, і, після наради, дали Пригоді ще трохи грошей і пашпорт Іртена-Габрусевича. Завдяки їм Пригода дістався до Гельсінок у Фінляндії, де тоді головою української громади був Баранецький, член ОУН, до якого його й скеровано. З допомогою Баранецького Пригода перейшов совєтський кордон, про що повідомив Андрієвського листом з 10 жовтня. За якийсь час надійшов лист і з Чернігова, що все гаразд.

*) Щодо інж. Петра Кожевникова, про якого В. Мартинець писав у своїй книзі „Українське підпілля від УВО до ОУН", що він „виявився німецьким розвідником", то Я. Кутько з свого боку завважив: „Коли Мартинець писав свою книгу, то ще не були оповіщені таємні німецькі документи, знайдені американською армією, про розстріл Кожевникова і Севрюка німцями підчас другої світової війни. Отож, виявилося, що німці, на основі документів, захоплених у Парижі, ствердили поза всяким сумнівом, що обидва вони, бувши німецькими аґентами, одночасно служили большевицькій розвідці". Ця інформація є невірна. Не знаю, хто в тому завинив — німецькі таємні документи, чи американська армія, що їх захопила. П. Кожевников листом, пересланим мені через італійське посольство в Москві та Мін. Зак. Справ в Римі, повідомив мене минулого року, що відбув десять років концентраку в СССР і робив марні спроби зв'язатися з своїми давніми знайомими. Знаходиться тепер в Україні.

Степан Куропась

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Найкраще Свято Матері

мали малі діти парохіяльної школи св. Миколая. До першого св. Причастя стануло разом 212 хлопців і дівчат, що довгими рядами машерували заквітчані зі школи до церкви цілком військовим порядком. Теж у церкві без хаосу входили і виходили з лавок під оком сестер Василіянок, так що церемонія випала гарно і скоро скінчилася. Відповідні промови о. ігумена Феціци й о. пароха Голика звеличали той, як казав Наполеон, найважніший день в життю людини. По церковній урочистості прославляли дітей дома, а діти знов величали матерей в їх день. І я був на одному принятті в честь Стефи Дачишин і її 87-літньої бабусі пані Дачишин.

Пані Дачишин історична особа, бо виховала синів націоналістів. Один з них Юрко, засуджений за Вібрку на кару смерти, завдячує своє життя своїй мамі, двома наворотами. Другий раз як вона їздила до Варшави просити польського президента Мосціцького про помилування свого сина, Президент помилував і замінив кару смерти на 20-літню тюрму. Три сини разом з внуками і невістками радувалися бабусею, а вона ними. Четвертий син згинув в перших боях українсько-польської війни в 1919 року.

Об'єднання Українсько-Американських Організацій

мало річні загальні збори. Наступила зміна варти і тут на прохання дописувача, який по 5-літньому головуванню просив звільнити його, бо зміна завжди добра. Не живемо в добі диктатури ні спадкових монархій, і зміна варти все приносить зміну думок, дій і активности. В додатку вона мобілізує людей і є доказом живучости організації, а водночас доказує, що нема незаступимих людей. На голову Об'єднання вибрано ред. Семчишина. В найближчих плянах організації є відзначення 25-ліття Голоду в Україні.

Василь Авраменко

який в тридцятих роках зробив американську Україну танцюючою, діє ще й нині. І хоч ті, яких він вчив перших танкових кроків, вже постарілися і гопака не втнуть, Авраменко є далі доказом, що козацтво не переводиться. Приїхав до Шикаґа, зібрав коло двох сотень дітей і на переміну в клюбі на Савт Сайді і в церковних залях св. Миколая й Володимира „товк" українські танки 4 тижні. Одні вчилися із замилування, інші з примусу, а малі хлопці, що ледве ногами плентають, дуже вірно слухали команди ліва, ліва, бо й собі хотіли показатися козаками і вдоволити мамунь своїх. На закінчення курсів Громадський Комітет приготовляє нашому балетмайстрові Бенкет Вдячности!

Ярослав Стецько

голова АБН, відвідав Шикаґо по дорозі з Мексико. Були вже у нас Микола Лівицький, Микола Лебедь, тепер Ярослав Стецько. Не було ще полк. Мельника, а то був би повний комплет українських політиків, чотирьох різних опозиційних до себе угрупувань. Для американських українців було б найкраще, якби вони всі зговорилися, то й людей на їх приїзд було б більше і їхні виступи були б більш імпозантні і для нас і для американців більше зрозумілими.

Приймали п. Стецька бенкетом в готелі Ля Соль, а віче — зустріч з українським громадянством відбулася в домі СУМА в неділю дня 10 травня. Говорив він на тему „Сучасне політичне становище в світі й наша визвольна політика". Признаюся, що я сидів в першій лавці і нічого нового, про що не говорили б пп. Лівицький і Лебедь, я не чув. Всі вони хочуть визволити Україну і всі правильно й однаково оцінюють ситуацію у світі. Може колись тому й об'єднаються, бо одні переговори в Ню Йорку вже були, за ними повинні слідувати інші!

Пластова Станиця

купила 310-акрову фарму в стейті Висконсин. Границею фарми з одного боку є велика ріка Висконсин, а до неї таки на фармі впадає річка Лемонвер. Об'єкт дуже гарний, більше лісу чим орної землі, і добре надається для пластових справ. На фармі є три т. зв. катеджі і стодола, є добра пляжа, острови й острівці. Місце вимріяне, але треба грошей. Пластовий Дім, що коштував 15,000 дол. сплачено за 3 роки, так що Пласт крім доброго імени має теж добрий кредит. А сплачувати довги Пластові легче, як комунебудь іншому. Коляда, імпрези, свячене і т. п. дають добрі доходи і ніяково людям відмовити більших датків для пласту, бо це безпартійна організація молоді, а бажати треба, щоб вона в Шикаґо такою дійсно була. Якраз тепер Станиця старається про морґедж в УНСоюзі.

Німецька футбольна дружина Кікерс

з Офенбаху в Німеччині приїхала до Шикаґо вже п'ятий раз і п'ятим наворотом перемогла Всеамериканську дружину Кюртіс 4 : 1. В складі американців було два українці з шикаґівської дружини „Леви", а саме Джім Стахровський й олімпійська „зірка" — Снилик. Американці не встояли перед німцями, які виказали не лише мистецтво гри, військову методику, але й джентелменство в добуванню м'яча. Під час перерви танцювали баварські танцюристи і промовляв олдермен 45-варди Вебер. Разом 12,000 людей, переважно німецького й українського походження, приглядалося грі на площі в Генсон Парку.

Губернатор стейту Савт-Дакоти

Фосс, республіканець, мав промову на З'їзді фармерів із Середнього Заходу, який відбувся в нашому місті. Він мав типічно фармерську промову, бо сказав: республіканцям в цьому виборчому році можуть помогти виграти, часті дощі і вищі ціни на худобу й безроги. Оплески не вгавали!

Виставку образів, графіки і скульптури

влаштували українські мистці Шикаґа і Ню Йорку в литовській ґалерії мистецтв „Курліоніс" — на Клермонті і 56-ій вул. Виставка тривала 2 тижні, і відкриття її відбулося в суботу 17 травня, при участі мистців обидвох націй та американців. Литовський консул Давжвардіс відкрив виставку теплими словами в сторону українців. Будинок литовської ґалерії, це не якась діра а мільйоновий пам'ятник малого литовського народу, який свідчить, як він вміє дбати про своїх мистців і мистецтво. Збудована за всіма правилами модерної техніки европейським литовським архітектом — ця величава будівля крім виставових заль, має ще 7 кляс, де вчать литовознавства і величезну залю для оперного театру. Є це великий литовський дорібок, душею якого є п. Кольба — великий приятель українців. Ґалерією завідують литовські оо. Єзуїти, які в сусідстві будують новий костел і манастир — будівлю в величезних розмірів. З розмови з о. Іваном Кубеліюсом я довідався, що литовці крім власного монашого чину о.о. Селезіянів мають теж орден Єзуїтів, що має 24 членів, з чого 12 є в Шикаґо. На славу литовцям ще треба додати, що на українську виставку дали приміщення безплатно!

А тепер щодо виставки! Були там два гарні олійні малюнки молодої, талановитої малярки Христини Оленської, міст і квіти. Молодий Анатоль Коломиєць виставив 12 експонатів. Він є модерним малярем. Закінчив мистецьку школу в Брюсселі в Бельгії. З його праці видно, що це є надійний, і дуже талановитий мистець. Чому в обличчях гуцулки, бандуриста і взагалі облич, він не передає українських типів, невідомо, вони подобають на людей латинського типу. Пані Міка Гарасовська-Дачишин, яка в ґалерії диюс й ночує, мала на виставці 10 образів з українського фольклору й американських красвидів літом і зимою. Артисткою „мідл оф ди ровд", й абсольвенткою краківської академії штук красних — вона є добрим зв'язковим обидвох курсів мистецтва консервативного з ясним поглядом на речі і форми об'єктів і модерністично-абстрактного. Її гуцулка зрозуміла для нас українців і для чужинців. Українець грецького походження Константин Мілонадіс і Михайло Уран є представниками нового модерного мистецтва. До своїх творів вживають сталі і дерева. В Мілонедіса слідний є вплив школи Архипенка. Інтересними були експонати в дереворіті Бориса Пачовського. Є в нього здібності і нагадує він своєю працею нашого графіка Касіяна. З інших мистців заступлені ще були Аркадія Оленська, Петришин, Любослав Гуцалюк і Ярослава Геруляк, яка є для мене, пересічного, сірого чоловіка, нова і незрозуміла. Безперечно в її олійних образах є повно нових думок, плянів і ремінісценцій, але зрозуміти а навіть бачити на образах те, що вона хоче створити, є важко бачити, чи навіть додуматися.

А як фреквенція? Переважно американці відвідували, трохи литовців, українців мало. В будень вони працюють, а вечером хоч виставка була відкрита до 10 години, вони не мають часу. А в неділю? Ідуть в гості, або до природи, яка тепер будиться до життя і там гарно час проводять. А мистці? Відома річ, що мистецтво річ неоплатна, мистці завжди бідували, а навіть і голодували. А коли справа про українських мистців, ми їх мало мали, тай ті бідували. Може колись, казала на прощання пані Гарасовська-Дачишин, і у нас буде інакше.

ПОВІДОМЛЕННЯ ЗУАДК

Управа Злученого Українського Американського Допомогового Комітету звертається до всіх новоприбулих в останній акції переселення на основі закону для переселення втікачів (Р. Р. А. - 1953) з проханням вирівнювати задовження за кошти переїзду. Ці кошти, як відомо, були покриті у формі позички безвідсоткової від Міждержавного Комітету для переселення з Европи (ICEM) з обов'язком повернення цієї позички до трьох років. Декому з аплікантів уже зближається реченець для повного вирівнання позички, але багато аплікантів ще залягає із сплатою. Управа ЗУАДКомітету удогіднила аплікантам сплату задовження, дозволяючи на сплату малими місячними ратами. Міждержавний Комітет вимагає точної і систематичної сплати і тому ЗУАДК примушений вимагати цієї точности і систематичности від своїх аплікантів. Як повідомило ICEM апліканти ЗУАДК-у залягають із сплатою більше, як апліканти інших організацій. Такий стан підкопує довір'я міждержавних чинників до нашої організації і до нашої громади. Нам мусить залежати на тому, роб ми виказали відповідальність і гідність у цьому міжнародному зобов'язанні. ЗУАДК просить усіх аплікантів, які залягають із вплатами за кошти переселення, придержуватись систематичности сплати довгу. Ця систематичність допоможе ЗУАДКомітетові затримати добре українське ім'я в міжнародному світі і дасть нам вільну руку в нових майбутніх акціях. Вплати просимо слати поштовими, чи банковими переказами, подаючи прізвище й адресу платника, на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

Рівночасно Управа ЗУАДКомітету повідомляє, що наспівають вплати із збірок Писанки. Управа ЗУАДК-у висловлює щиру подяку всім організаціям і окремим громадянам, які перевели збірки на Писанку на добродійні цілі ЗУАДКомітету. Під цю пору ЗУАДК веде акцію допомоги в Польщі і Югославії і є спеціяльно велика потреба фондів. Управа ЗУАДК-у просить теж усі організації, які дістали збіркові списки ЗУАДК-у і ще не розрахувались, прислати в найскорішому часі листи і розрахунок із переведеної збірки. Всі жертводавці будуть подані у фінансовому звідомленні ЗУАДК-у у пресі. Хто ще не мав змоги зложити своєї Писанки на харитативну акцію ЗУАДК-у, повинен це зробити ще тепер, висилаючи свій даток на вище подану адресу ЗУАДК-у. Кожний даток на ЗУАДК — це підтримка допомогової акції ЗУАДКомітету нашим братам в Польщі і в Югославії, це доказ нашої національної єдности і нашого громадянського вироблення.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Геройство Юрія Подольського

Оттава. — Щоденна канадійська преса принесла вістку про те, що в середу 14-го травня пропав без вістки двомоторовий літак із 4-ма пасажирами. Він розбився в околиці острова Баффина, 2,100 миль на північ від Оттави. Між розбитками був теж 26-річний інж. Юрій Зиновій Подольський, геофізик з Оттави, службовик Торонтської Екстил Майнінґ Ко. Як відомо, інж. Подольський є сином о. Мирослава, пароха української грекокатолицької церкви в Оттаві. Ю. З. Подольський, по закінченні з відзначенням технічної школи в Гемилтоні, Онт., записався до ініверситету в Кінґстоні, Онт., на якому отримав академічний ступінь із фізичної інжинерії. Незабаром, закінчивши університетські студії, став на працю в Малтоні при будові керованих стрілен. Пізніше перейшов працювати до Екстил Майнінґ Ко. у Торонті в характері геофізика. Нещодавно їздив він до Куби, щоб з доручення своєї фірми перевести певні досліди і тепер отримав нові доручення робити дальші розшуки в околиці Арктики на острові Баффина. Під час лету в арктичні околиці літак розбився. Завдяки притомності ума і геройству тяжко раненого Юрія Подольського (зломані обидві ноги) вдалося врятувати із горіючого літака 3 особи. Він ними заопікувався, годував їх і дбав про них аж до хвилини, коли то після 87-годинного вижидання, прийшов порятунок. Між іншим, Ю. Подольський витягнув із розбитої машини летуна Р. Ф. Гемилтона і Кен Дерка, службовика Екстел Майнінґ Ко., наражуючи власне життя, без уваги на те, що вогонь підходив все ближче і була небезпека, що він самий може загинути. Канадійські щоденники підкреслюють геройство українського геофізика-дослідника, який тепер перебуває на лікуванні в лікарні Роял Вікторія в Монтреалі.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Велика Манiфестація в 25-ту річницю масового голоду в Україні

Метрополітальний Відділ УККА в Дітройті, за допомогою свого Ділового Комітету зложеного з усіх українських організацій Дітройту влаштовує в неділю, 15-го червня 1958 р., о годині 2-ій по полудні в Авдиторії Форда в Дітройті, велику протикомуністичну манiфестацію з приводу 25-ої річниці найбільшої трагедії українського народу, а саме масового голоду в Україні, витвореного штучно большевицькою Москвою з метою фізичного знищення українського населення.

Підготовча праця до маніфестації в повному ході. Діловий Комітет робить все можливе, щоб маніфестація випала під кожним оглядом величаво. Для цієї цілі вибрано простору репрезентаційну залю в Дітройті, запрошено найвизначніших репрезентантів американського політичного світу та заплянованo виступ наших мистецьких сил. Діловий Комітет запрошує українську громадськість Метрополії Дітройту до масової участи в маніфестації. **Н. Н.**

Толідо, Огайо

Академія в честь Т. Шевченка

Українька громада Толіда й околиці відзначила цьогорічні Шевченківські Роковини врочистою академією-концертом, влаштованою заходом Братств УНСоюзів в Толідо ч. 165 і 167, в Розфорді ч. 71 і 235, в дні 20-го квітня 1958 р., в залі Українського Народного Дому в Розфорді.

Розпочато свято співом американського гимну, що його виконала на фортепіяні п. С. Шостак. Доповіді виголосили д-р М. Гнатчук по українськи, а інж. О. Цєплий по англійськи. Чоловічий хор проспівав три пісні: „Заповіт", „Думи мої" та „Садок вишневий". Диригувала хором п-і М. Пеленська, яка доклала чимало зусиль, щоб академію прикрасити добре виконаною піснею, що щиро вітали оплесками присутні. З деклямаціями творів Шевченка виступила підростаюча молодь, яка своїм виступом задемонструвала бажання молодшої ґенерації співпрацювати зі старшими. За це нагороджено їх рясними оплесками. Деклямували: Б. Боберський „Розрита могила", О. Пеленська — „Тополя", Б. Закорчемний — „Гамалія", І. Лагола — „До Основяненка". Закінчилася ця величава академія співом українського національного гимну.

Підготовка свята була добра. Усім, що допомогли і доложили багато праці для виконання імпрези, належиться щира подяка. Дохід з імпрези в квоті дол. 40. розділено: На фонд Капелі Бандуристів в Дітройті — 30. дол. і на видання Української Енциклопедії — 10 дол.

М. Г.

Картерет відсвяткував Свято Героїв

В неділю 18-го травня ц. р. заходами 9-го Відділу ООЧСУ в Картереті Н. Дж., відбулось Свято Героїв. Участь брали громадяни цієї місцевости й околиці. Святочну академію відкрив голова Відд. ООЧСУ, п. І. Глущик. Після відкриття святочної академії виступив хор ООЧСУ-у „Гомін" під проводом дир. М. Кормелюка.

На святочній академії були присутні ген. П. Шандрук і о. Я. Федик, парох грек. кат. церкви в Картереті, який виголосив коротку промову про свято Героїв. Деклямували О. Хомут, Роман Глущик і Іван Дроботій „Поклін Героям". Ґенерал П. Шандук виголосив доповідь про наших героїв Отамана С. Петлюру, полк. Є. Коновальця і ген. хор Т. Чупринку, які віддали своє життя в боротьбі за Україну.

Члени місцевого ООЧСУ дали виставку на одну дію з „Дії УПА в Карпатах" Закінчено святочну академію співом національного гимну.

Мирослава Моряк

Конференція Кейзерлінґа за збільшення федеральних видатків

Вашингтон. — Конференція для Справ Економічного Поступу, яку очолює колишній голова президентської ради економічних дорадників за президентури Гаррі С. Трумана, Ліон Кейзерлінґ рекомендує збільшити федеральні видатки на 4,5 більйона долярів, а прибуткові податки зменшити на 6 або 7 більйонів долярів, щоб привернути повний добробут і збільшити число затруднених. Ця конференція — це є приватне підприємство, підтримуване визначними представниками робітничих організацій та представниками промислу і рільництва. Представники цієї конференції заявляють, що урядова нерішучість і боязливість в поборюванні економічної рецесії виходить в користь СССР, який знає, чого хоче, і який плянує свою політику на десятиріччя.

Міжнародний Конґрес Зоологів у Лондоні

XV Інтернаціональний Конґрес Зоології відбудеться 16-23 липня 1958 року в Лондоні. Цей конґрес вимагає великої організаційної дбайливости й відповідальности збоку комітету, завдання якого є керувати загальним пляном та працею окремих секцій під час згаданої сесії. Відповідальність ця диктована збігом XV-го Конґресу із сторіччям першого видання теорії Дарвіна та Іолеса про еволюцію тварин.

Таким чином стрижневим гаслом конґресу мають бути праці, які стоять близько до теми — еволюція. Згідно з повідомленням секретаря комітету конґресу д-р Гевера кількість зголошених на XV-ий конґрес доповідей і його учасників перевершила всі сподівання і буде надзвичайно велика.

Під час і після конґресу для учасників заплянованo низку близьких та дальших екскурсій. Серед цих екскурсій треба згадати відвідання будинку, в якому працював Дарвін й екскурсію до місця його вічного спочинку.

Автор цих рядків зголосив свою доповідь но тему: „Потворні форми Балянтідіюм колі та Балянтдіюм кав'якс., (двох видів паразитичних інфузорій), а також надішле до виставки, яка триватиме під час конґресу свій прилад до відокремлення згаданих паразитичних інфузорій від частинок їжі кишкового тракту, в якому вони паразитують. На жаль мої клопотання про фінансову допомогу на подорож до Лондону перед американськими фундаціями не дало жадних наслідків і тому я не матиму змоги взяти особисто участь в працях конґресу.

Оскільки мені відомо, українська еміґрація на XV Інтернаціональному Конґресі Зоології не буде репрезентована.

Сергій Крашенінніков

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149, 2-га Ев.

З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 6-го червня в приміщеннях Клюбу відбудеться авторський вечір Ярослава Ґеруса. Твори читатимуть пані Валя Калин, Іванна Кононів та сам автор. Початок о год. 8-ій вечора.

РЕЗОЛЮЦІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЇ 24-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

бус великої уваги й опіки, і

Тому, що така опіка над молоддю є в найкращому інтересі УНСоюзу, 24-та Конвенція рекомендує Головному Урядові і зокрема Головному Екзекутивному Комітетові та Редакції „Свободи":

1) Розбудувати, поширити і вдосконалити періодичні і принагідні видання для молоді, і зокрема рекомендує:

а) Розбудувати та двигнути на належну висоту англомовний „Український Тижневик"

б) Продовжувати і розвивати видання дитячого журналу „Веселка",

в) Перевірити і використати можливості дальших видань для молоді;

2) Продовжувати і розвивати Курси Українознавства на „Союзівці";

3) Продовжувати і розбудовувати започатковану вже в цьому році дитячу вакаційну оселю на „Союзівці";

4) Приділювати окрему увагу і опіку студіюючій молоді та перевірити можливості введення окремої стипендійної грамоти;

5) Приділювати належну увагу і опіку спортовим організаціям і акціям молоді;

6) Усіма силами і наявними засобами сприяти ідейному, культурному і фізичному вихованню молоді та допомагати в цьому батькам та молодечим і суспільним організаціям.

Культурна Комісія УНС

Тому, що започаткована в звітовому часі реорганізація та активізація Культурної Комісії УНСоюзу дала добрі наслідки, і

Тому, що культурна праця і розвиток є одним з головних завдань УНСоюзу, 24-та Конвенція УНСоюзу рекомендує Головному Урядові:

1) Зберегти, поширити і розбудувати Культурну Комісію так, щоб вона найкраще відповідала та могла виконувати культурні завдання нашої організації;

2) Подбати про створення посту культурного референта при поодиноких Відділах УНСоюзу.

Пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні

Тому, що в найближчому чотири-річному періоді припадає 100-річчя з дня смерти найбільшого Сина України, Тараса Шевченка, і

Тому, що Тарас Шевченко вважається патроном нашої організації, і

Тому, що ця справа вже була предметом нарад і розгляду Культурної Комісії УНСоюзу, 24-та Конвенція доручає Головному Урядові, зокрема Екзекутивному Комітетові і Культурній Комісії УНСоюзу:

1) Продовжувати ініціятиву в розгляді можливостей побудови пам'ятника Т. Шевченкові в столиці країни — Вашингтоні, та

2) Увійти в цій справі в порозуміння з іншими організаціями, щоб спільно, всією громадою здійснити цей задум і цю ініціятиву.

Опіка над старшими віком членами

Тому, що відповідна опіка над старшими віком членами є в найкращому інтересі кожної організації, а такої, як УНСоюз зокрема, і

Тому, що такі члени заслужили собі на таку опіку, 24-та Конвенція УНСоюзу доручає Головному Урядові і зокрема Головному Екзекутивному Комітетові використати всі статутові можливості і повновласті для такої опіки, включно з реалізацією пляну про захист для старших віком членів на Союзівці.

Винагорода за довголітню працю.

Тому, що відповідна винагорода постійних працівників у Головній Канцелярії УНСоюзу та в Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи", включно із затрудненими там вибірними головними урядовцями, є в найкращому інтересі однаково, як цих працівників, так і УНСоюзу, і

Тому, що в цій справі вже 21-ша Конвенція УНСоюзу, що відбулась в березні 1946-го року в Питсбурґу, схвалила відповідну резолюцію, названу: „Одноразова винагорода за довголітню працю". 24-та Конвенція УНСоюзу рішає:

Рекомендувати Головному Екзекутивному Комітетові перевірити, поправити, доповнити чи уточнити згадану резолюцію 21-шої Конвенції УНСоюзу так, щоб у найкращому інтересі УНСоюзу та згаданих урядовців і працівників Головної Канцелярії УНС та Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи" достосувати її до нових обставин і модерних вимог.

Хрущов на відвідинах у Болгарії

Софія. — Нікіта Хрущов, майже безпосередньо після прощального бенкету для фінського президента, Урго Кекконена, який перебував з офіційними відвідинами в Москві, відлетів на чолі совєтської делеґації з офіційними відвідинами до столиці Болгарії — Софії. Він прибув туди формально з нагоди відкриття 7-го конгресу болгарської Комуністичної партії. На летовищі привітали його всі болгарські „достойники", з прем'єром Антоном Югевим і партійним секретарем Тудором Жівковим у проводі. Це перші відвідини Хрущова в Болгарії від часу, коли він у 1953 році став „босом" Комуністичної партії СССР. Хрущов відвідав в минулому місяці Мадярщину в свому новому характері совєтського прем'єра й одночасно партійного секретаря, а Болгарія є другою сателітною країною, яку він складає в цьому характері візиту. — Повернувшись з московського минулотижневого з'їзду СССР і його сателітів, польська комуністична делеґація буцімто потвердила вістки, що Хрущов опинився внаслідку свого нового спору з Югославією у поважних труднощах внутрі совєтської верхівки. Рішення припинити Югославії виплату обіцяної економічної допомоги у висоті 285 мільйонів долярів перейшло буцімто більшістю голосів в совєтській Президії партії всупереч переконанню Хрущова. Відсіль суперечність між тим рішенням і його „сердечними" бажаннями Тітові з нагоди роковин народин Тіта. Комуно-югославська преса обурюється та оскаржує Совєти у віроломстві.

Англія заповідає проголошення нового проєкту розв'язки справи Кипру

Лондон. — Англійський уряд заповів, що між 11 і 13 червня ц. р. будуть проголошені нові пропозиції щодо розв'язки проблеми Кипру. За газетними інформаціями, вони мають стосуватись знову покликання до життя автономного уряду для Кипру з ґарантіями для турецької меншини. До цього часу кипрські греки відкидали такі суґестії, настоюючи на свому праві самовизначення, себто приєднання до Греції. Турки були рішуче проти прилучення до Греції, як теж проти запевнення грекам більшости в кипрській автономії та поручали поділ Кипру на грецьку й турецьку частини. Якраз тепер духовий і політичний лідер кипрських греків, архиєпископ Макаріос, перебуває на однотижневих відвідинах в Єгипті, де, напевне, матиме безпосередню нараду з президентом Насером.

ДЕ ГОЛЬ БУВ У ЗДА В 1945 РОЦІ

Ню Йорк. — У зв'язку з прем'єрством генерала Де Голя американська преса пригадує, що генерал був вже раз у ЗДА зараз після закінчення другої світової війни в серпні 1945 року. Тоді Де Голь був тимчасовим президентом Франції і гостював в цій країні разом із шефом штабу генералом Альфонсом-П'єром Жуеном. Де Голь сказав тоді, що „без Америки не було б волі у світі, бо не можлива була б перемога над Гітлером".

Помер відзначений нагородою Нобеля еспанський поет Хуан Хіменез

Сан Хуан, Порто Ріко. — 29 травня помер у віці 76-ох років Хуан Рамон Хіменез, який в 1956 році дістав нагороду Нобеля за „духову і мистецьку чистоту" його ліричної поезії. Найславнішим його твором є єдиний прозовий твір під заг. „Плятеро і я", в якому автор ще в 1917 році прославляв життя в Андалюзії, а на його тлі свого осла Плятеро, подібно як прославив Сервантес осла Санча Панзи, Розінанта. Тієї книжки продано більше як мільйон примірників (американський переклад появився 1957 року). Хіменез залишив Еспанію в 1937 р. ще перед упадком Мадриду, і жив у ЗДА, на Кубі і в Порто Ріко. В 1954 році хотів вернутися до Еспанії, але не зробив цього внаслідок занедужання його дружини, яка померла в 1956 році. Після її смерти не хотів залишати країну, в якому навіки спочила його дружина, хоч мистецький клюб в Мадриді признав йому нагороду Золотого Лавру.

Кіфовер проти об'єднання двох пресових агенцій

Вашингтон. — Демократичний сенатор із Теннессі Естес Кіфовер гостро виступав проти недавнього об'єднання двох пресових агенцій „Юнайтед Прес" і „Інтернешел Ньюз Сервіс", бо те об'єднання не є згідне з протитрестовим законом цієї країни. Сенатор Кіфовер домагається, щоб генеральний прокуратор заскаржив до суду те об'єднання та домігся його ліквідації. Генеральний прокуратор Вільям П. Роджерс заявив у своїй відповіді, що він зажадав від цих пресових агенцій більше інформацій, і після отримання почне їх переглядати, щоб ствердити, чи дійсно заіснували причини, які зумовили об'єднання цих двох агенцій. Вашингтонський керівник тих ІН, Л. С. Вилсон заявив, що це об'єднання не буде шкідливе для часописів із малим числом тиражу, і що немає ділового монополю в цій ділянці.

Ернст очищує домініканський уряд від закидів про викрадення д-ра Ґаліндеза

Ню Йорк. — Нюйоркський адвокат Морріс Л. Ернст, який 10 місяців досліджував справу зникнення професора д-ра Ґаліндеза, видав тепер заяву, в якій очищує уряд домініканського диктатора. Рафаель Л. Трухільйо ні в чому не винен, що 12-го березня 1956 року зник із Ню Йорку лектор Колюмбійського університету д-р Х. де Ґаліндез. Ернст досліджував цю проблему за гроші домініканського уряду. Він твердить, що д-р Ґаліндез може десь жити, бо він міг сховатися у зв'язку з тим, що на оборону еспанських басків він зібрав був 1,024,418.24 доляра, бо він був аґентом баскійського уряду, який виступав проти ґенералісимуса Франка. Ернст відкидає також теорію, що американський летун Джеральд Мирфі, який пропав без вістки в Домініканській Республіці 3 грудня 1956-го року, мав завезти д-ра Ґаліндеза до Сан Домінґо. Політичні емігранти з Домініканської Республіки оскаржують уряд Трухільйо в тому, що його агенти викрали д-ра Ґаліндеза та пізніше його знищили, затерши за собою всі сліди злочину.

Короткі Вістки

● **Совєтські фільмові студії** дістали наказ включитися у ведену Москвою „співісновальну" кампанію. Таким чином совєтські режисери, автори та фільмові студії різними способами входять у спілку з чужинними студіями у продукуванні фільмів. Ось так накручується тепер совєто-французький фільм про ролю французьких пілотів у совєтському летунстві за другої світової війни, грецька фільмова компанія дала себе намовити на накручування спільного фільму про Іліаду Гомера, творяться також спільні совєтсько-англійські й совєто-індійські фільми. Тісна „коекзистенція" у фільмовій царині існує теж між Москвою і сателітами.

● **В Індонезії** загадку становили летунські атаки повстанців проти прокомуністичного режиму президента Сукарна, бо відомо було, що повстанці не мають літаків ні пілотів. Минулого тижня під час такого несподіваного налету на кораблі в одному з численних портів Індонезійського архіпелагу, збито скорострільним вогнем літак і взято в полон раненого пілота. Виявилось, що це 30-річний американець Аллан Флоренс Поп, колишній лейтенант американського летунства, в останньому часі на цивільній летунській службі на Формозі. Машина, якою він летів, була націонал - китайським бомбардувальником. Поп буцімто підписав умову з індонезійським революційним урядом, що служитиме йому протягом трьох місяців з платнею по 10,000 дол. місячно. Він признався, що перебув цілу низку бойових налетів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЧЕСТЕР, Па. — Відділ Ч. 352 ім. св. Арх. Михаїла повідомляє, що дня 8 червня 1958 р., о год. 12 в полудне в Укр. Гор. Кат. Клюбі при 2nd & Thurlow вул. відбудеться місячний мітінг на якому делеґат здасть звіт із своєї поїздки на Конвенцію УНСоюзу. — Витяж, голова, Щербак, секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Брт-во св. Василія Великого, Від. 364 повідомляє своїх членів, що місячні збори, котрі мали відбутися в 8 червня 1958, перенесено на 15 червня, з причини зайнятої залі на цей день. Просяться членів прибути на ці збори, бо наші делеґати будуть здавати звіт з Конвенції УНСоюзу. Збори відбудуться в залі Укр. Народного Дому, 3161 East 93 St. — Управа.

КЛИФТОН, Н. Дж. — Т-во Укр. Січ, Від. 182, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю 15 червня ц. р., о год. 2-ій пополудні при 45-47 Town Avenue, Пасейк, Н. Дж. Просяться всіх членів прибути на збори, заплатити свої вкладки, як також вислухати звіту з 24-ої Конвенції, що його здасть делеґат. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Збори Т-ва Сокіл, Від. 336, відбудуться в неділю 8-го червня, о год. 1-ій по полудні. Просимо всіх членів прийти, бо буде звіт делеґатів з Конвенції УНСоюзу. Довгуючих проситься заплатити свої вкладки. — І. Степанек, предс., І. Кісіль, фін. секр., Т. Кальмук, рек. секр.

БАЙОН, Н. Дж. — Бр. св. Арх. Михаїла, Від. 213 повідомляє, що місячні збори відбудуться у вівторок 10-го червня 1958 р., о год. 7-ій вечором, в Укр. Нар. Домі, 35 W. 19th St. До участи на зборах проситься усіх членів, як рівнож належить вирівняти всі залеглості. Делеґат здасть звіт з 24-ої Конвенції УНСоюзу і тому присутність всіх членів обов'язкова. Крім того є до полагодження важні братські справи. — Заряд: В. Салій, предс., М. Данько, касир, А. Басараб, секр.

Ділимося дуже сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що з Волі Всемогучого Господа, відійшла від нас навіки, дня 18-го травня 1958 р., в селі Черневе, пов. Мостиська на Рідних Землях,

НАША НАЙДОРОЖЧА МАМА І БАБЦЯ

бл. п. Катерина з Келюхів
ДУБЕЦЬКА

проживши 69 років свого трудящого життя.

ЮРІЙ — син
ЄВА — невістка
ІРЦЯ і МАРУСЯ — внуки

РОЗШУКИ

Пошукую п. ІВАНА КОВАЛЬЧИН, з с. Болехівець, пов. Дрогобич, — який в 1950 році приїхав з Німеччини до міста Амстердам, Н. Й., ЗДА. Пізніше подібно служив в Амер. Армії. Хто знає би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
IVAN STASIW,
61 Westmoreland Ave.,
Toronto, Ontario, Canada.

Пошукую мого брата сина ІВАНА ТКАЧА, з села Бачів, пов. Перемишляни. Моя адреса:
John TKATCH
305 E. 25th Street
New York 10, N. Y.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

ТАРЗАН, ч. 4069. Глибоко стурбований.

Тарзан запитав Кейсі, що знає він про розбитий літак, і цей останній, хоч і похмурий, спокійно відповів: — Я довідався про все це з часописів.

— Але ж не про все, — сказав мавполюд... — Серед решток літака не було жадних слідів старшої людини.

Кейсі був приголомшений. — Чи ви думаєте, що мій дядько ще живе? Тоді ходім далі, я мушу його знайти!